

Spotkanie plenarne Krajowego Klubu Miłośników Historii i Zabytków Transportu SITK RP

W dniach 05 - 06 października 2023 r. Oddział SITK RP w Krakowie zorganizował drugie w kadencji 2022 – 2026 spotkanie planarne Krajowego Klubu Miłośników Historii i Zabytków Transportu SITK RP. Członkowie Klubu zostali zakwaterowani w Domu Kultury „Kolejarz” przy ul. Św. Filipa, tam też toczyły się obrady w pierwszym dniu spotkania. Łącznie w spotkaniu plenarnym uczestniczyło 29 osób, w tym 21 członków Klubu oraz zaproszeni goście w osobach:

- dr inż. Jacek Paś – Prezes SITK RP,
- Józefa Majerczak – Prezes Oddziału SITK RP w Krakowie,
- prof. Wiesław Starowicz - Prezes Honorowy SITK RP, Prezes Honorowy Oddziału SITK RP w Krakowie,
- Grzegorz Dyrkacz – I Wiceprezes Oddziału SITK RP w Krakowie,
- Janina Mrowińska - Sekretarz Oddziału SITK RP w Krakowie,
- Krzysztof Lipień – Krakowskie Towarzystwo Ochrony Zabytków Techniki.

Obrady plenarne otworzył Przewodniczący Klubu kol. Mariusz Szalkowski, który powitał wszystkich zebranych, a także szczegółowo omówił ramowy program spotkania.

Część spotkania rozpoczęła się od omówienia planu spotkań Klubu na rok 2024. Planowane są dwa spotkania Klubu – wiosną i jesienią przyszłego roku, koledzy z Oddziałów w Łodzi, Zielonej Górze i Katowicach przedstawili wstępne propozycje organizacji spotkań na swoim terenie.

W kolejnym punkcie obrad omówiono działania podejmowane w zakresie ochrony zabytków transportu i popularyzacji wiedzy o nich. Członkowie Klubu przekazali ciekawe informacje na temat różnorodnych wydarzeń, akcji i działań podejmowanych w ich Oddziałach i miastach, mających na celu szerzenie wiedzy o zabytkach techniki. Do działań tych zaliczyć można m.in. działalność Izby Historii Kolei w Słupsku, Izby Tradycji im. Marka Płóciennika w Ostrowie Wielkopolskim, obchody 125-lecia Komunikacji Miejskiej oraz planowane w najbliższym czasie ciekawe wydarzenia jubileuszowe w Łodzi, działania na rzecz ratowania zabytków techniki i starania podejmowane dla ratowania kolejek wąskotorowych. Konkluzją tej ciekawej dyskusji było stwierdzenie, że aby takie działania miały sens, musi istnieć ścisła współpraca i zrozumienie między samorządami i urzędami, a miłośnikami, pasjonatami historii transportu zabiegającymi o ich ratowanie i utrzymanie.

Na zakończenie dyskusji głos zabrał Prezes Honorowy SITK RP prof. Wiesław Starowicz, który przypomniał ideę powołania Klubu i początki jego działalności oraz założone cele działalności. Klub to jedna z najaktywniejszych struktur naszego Stowarzyszenia na poziomie krajowym, od 30 lat działa bardzo aktywnie, organizuje ciekawe spotkania, wydaje ważne publikacje na temat zabytków transportu i techniki, skupia ludzi o wielkiej pasji i zaangażowaniu.

Po zakończeniu obrad uczestnicy udali się zabytkowym autobusem MPK S.A. w Krakowie na wycieczkę techniczną po obiektach historycznych związanych z rozwojem kolei w Krakowie. Przewodnikiem wycieczki był kol. Arkadiusz Lisowski – członek Stowarzyszenia Miłośników Kolei w Krakowie, który wraz z kol. Mariuszem Szalkowskim i kol. Jackiem Kołodziejem przekazali uczestnikom ogromną dawkę wiedzy na temat oglądanych obiektów. Podczas objazdu uczestnicy mogli zapoznać się z okien autobusu z licznymi historycznymi obiektami i budynkami, poznając ich ciekawą historię i stan aktualny. Zwiedzono również stację kolejową Kraków - Płaszów i lokomotywnię oraz halę remontową w Płaszowie, gdzie odbył się pokaz pracy obrotnicy kolejowej.

Następnym punktem na trasie zwiedzania było Sanktuarium i Kościół św. Józefa w Krakowie – Podgórzu, gdzie znajdują się cenne pamiątki pozostałe po Cechu Kolejowym

Miasta Podgórze – ufundowana przez Cech kaplica pod wezwaniem Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, ławka oraz cenne, zabytkowe sztandary Cechu pochodzące z XIX wieku. Po obejrzeniu tych pamiątek oraz zwiedzeniu jednego z piękniejszych obiektów sakralnych Krakowa, jakim jest Kościół św. Józefa, uczestnicy zostali zaproszeni na lunch w klimatycznych Kamieniołomach im. Jana Pawła II mieszczących się w podziemiach pod budynkiem plebanii.

Następnie uczestnicy zwiedzili i obejrzelili nowo wybudowane obiekty kolejowe: przystanki Zabłocie i Kraków Podgórze oraz nowe mosty kolejowe na Wiśle. Kolejnym obiektem, który odwiedzone był zabytkowy budynek dworca kolejowego Kraków Główny wraz z peronem drugim, a wycieczka zakończyła się zwiedzaniem budynku przy Placu Matejki 12, aktualnie będącego siedzibą PKP PLK S.A. W budynku tym historycznie mieściła się siedziba Południowej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Krakowie.

Ostatnią atrakcją bogatego w wydarzenia, pierwszego dnia spotkania było wspólne wyjście uczestników na kolację koleżeńską na Starym Mieście do restauracji „Kompania Kufłowa”, mieszczącej się w sercu Rynku Głównego, w Sukiennicach. W kolacji uczestniczyli goście specjalni: Prezes SITK RP Jacek Paś, Prezes Oddziału w Krakowie Józefa Majerczak oraz I Wiceprezes Oddziału Grzegorz Dyrkacz. Po kolacji, podczas której podano potrawy w stylu galicyjskim, uczestnicy udali się na wieczorny spacer szlakiem historycznego tramwaju konnego w Krakowie.

W drugim dniu spotkania organizatorzy zaprosili uczestników na kolejną wycieczkę techniczną, tym razem poświęconą obiektom i zabytkom komunikacji miejskiej. Uczestnicy udali się w podróż pięknym, dwuwagonowym zabytkowym tramwajem do Zajezdni Tramwajowej Nowa Huta, a w trakcie podróży kol. Mariusz Szałkowski opowiedział o ciekawych, historycznych obiektach mijanych na trasie. Uczestnicy zobaczyli Dworzec Towarowy, Politechnikę Krakowską, Poczta Główną, Halę Targową, dzielnicę Dąbie, Rondo Dywizjonu 303, Rondo Czyżyńskie, Plac Centralny w Nowej Hucie, Aleję Solidarności oraz kombinat metalurgiczny ArcelorMittal Poland – dawną Hutę im. Sendzimira z zabytkowymi, unikatowymi budynkami administracyjnymi.

Po dotarciu do Zajezdni Tramwajowej Nowa Huta uczestnicy wysłuchali interesującej prelekcji kol. Jacka Kołodzieja nt. „Transport publiczny w Krakowie na przełomie XIX i XX wieku”, a następnie zwiedzili kolekcję zabytkowych tramwajów będących w zasobach MPK S.A. w Krakowie. Po zakończeniu zwiedzania udali się zabytkowym autobusem do Zajezdni Autobusowej Wola Duchacka, gdzie odwiedzając poszczególne obiekty i hale mieli okazję zapoznać się z pracą Zajezdni i Stacji Obsługi, jak również zobaczyć nowoczesne rozwiązania w zakresie utrzymania autobusów, w tym autobusów elektrycznych. W jednej z hal uczestnicy obejrzelili bogatą i różnorodną kolekcję zabytkowych, unikatowych autobusów zgromadzoną przez MPK S.A. w Krakowie. Kolekcja składa się z 36 pojazdów różnego typu, aktualnie w odbudowie znajduje się 5 zabytkowych pojazdów, w tym Warszawa M20. Najstarszy pojazd ma 94 lata, najmłodszy – 16 lat. Warto dodać, że zarówno zabytkowe tramwaje jak i autobusy, pieczołowicie odremontowane i utrzymywane przez krakowskie MPK są sprawne i biorą udział w wielu wydarzeniach historycznych i okolicznościowych, np. w paradach zabytkowych pojazdów, a w okresie wakacyjnych kursują po Krakowie jako linie muzealne.

Drugi dzień spotkania plenarnego Klubu zakończył się lunchem na terenie Zajezdni, po którym uczestnicy, podróżując już regularnymi liniami krakowskiej komunikacji, pełni wrażen, doświadczeń i z dużymi zasobami wiedzy historycznej udali się w podróż powrotną do swoich miast.